

AD 85/26

LIMITE

CONF-ME 36

DOKUMENT O PRISTUPANJU

Predmet: ZAJEDNIČKO STAJALIŠTE EUROPSKE UNIJE
 – Poglavlje 19.: Socijalna politika i zapošljavanje

ZAJEDNIČKOG STAJALIŠTA EUROPSKE UNIJE

Pregovaračko poglavlje 19.: socijalna politika i zapošljavanje

Ovo stajalište Europske unije temelji se na njezinu općem stajalištu na Konferenciji o pristupanju s Crnom Gorom (AD 23/12 CONF-ME 2) i podliježe pregovaračkim načelima iz tog stajališta, a osobito sljedećem:

- mišljenje bilo koje stranke o nekom pregovaračkom poglavlju ni na koji način neće prejudicirati stajalište koje se može zauzeti o ostalim poglavljima;
- sporazumi, čak i oni djelomični, postignuti tijekom pregovora o poglavljima koja treba redom ispitati ne mogu se smatrati konačnima dok se ne uspostavi sveobuhvatan sporazum;
- te zahtjevima iz točaka 24., 28., 41. i 44. pregovaračkog okvira.

EU potiče Crnu Goru da nastavi postupak usklađivanja s pravnom stečevinom EU-a i njezinu djelotvornu provedbu i izvršavanje te da općenito i prije pristupanja razvije politike i instrumente što sličnije onima EU-a.

EU prima na znanje da Crna Gora u svojem pregovaračkom stajalištu AD 7/16 CONF ME 4 i njegovoj dopuni AD 60/26 CONF-ME 24 prihvaća pravnu stečevinu iz 19. poglavlja koja je bila na snazi 29. srpnja 2026., te da Crna Gora izjavljuje da će biti spremna provesti je do datuma svojeg pristupanja Europskoj uniji.

Radno pravo

EU prima na znanje izmjene crnogorskog Zakona o radu iz 2019. i 2026., zahvaljujući kojima je dosegnuta visoka razina usklađenosti s pravnom stečevinom EU-a.

Crna Gora uskladila je svoje zakonodavstvo s pravnom stečevinom EU-a, osobito kad je riječ o zaštiti mladih na radu, radu na određeno vrijeme, radu s nepunim radnim vremenom, kolektivnim otkazivanjima, zaštiti zaposlenika u slučaju nesolventnosti njihova poslodavca, poduzećima za privremeno zapošljavanje, prijenosima poduzeća, obavješćivanju i savjetovanju s radnicima, radnom vremenu te transparentnim i predvidivim radnim uvjetima. Nadalje, Crna Gora ratificirala je temeljne konvencije Međunarodne organizacije rada u vezi s ključnim radnim standardima.

EU poziva Crnu Goru da do dana pristupanja zajamči donošenje dodatnih zakonodavnih akata i tako se uskladi s preostalom pravnom stečevinom u području radnog prava kad je riječ o radnim uvjetima u radu putem platforme, europskim radničkim vijećima, sudjelovanju zaposlenika u europskim poduzećima i europskim zadrugama te o radnom vremenu za promet unutarnjim plovnim putovima. Osim toga, EU poziva Crnu Goru da se uskladi s Direktivom 96/71/EZ, kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2018/957, i Direktivom 2014/67/EU o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga u četvrtom tromjesečju 2026., kako je planirano. EU naglašava da je važno osigurati da primjena radnog prava bude popraćena učinkovitom kontrolom, podizanjem svijesti te učinkovitim i pristupačnim pravnim lijekovima za radnike.

EU prima na znanje napore Crne Gore da ojača institucionalne, ljudske i tehničke kapacitete svoje Inspekcije rada, uključujući donošenje Akcijskog plana za jačanje kapaciteta Inspekcije rada (2025. – 2027.). EU poziva na daljnje jačanje provedbenog kapaciteta i očekuje od Crne Gore da zaposli dodatne inspektore rada u skladu s tim akcijskim planom. EU ujedno prima na znanje predanost Crne Gore da, u skladu s Akcijskim planom za jačanje administrativnih kapaciteta, djelotvornu primjenu zakonodavstva, socijalni dijalog i buduće upravljanje mjerama sličnima onima u okviru Europskog socijalnog fonda (2026. – 2028.), dodatno poveća administrativni kapacitet njezina Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga za provedbu i izvršavanje pravne stečevine u području radnog zakonodavstva, među ostalim osposobljavanjem u području radnih odnosa, mobilnosti radne snage i operativnog okvira Europskog nadzornog tijela za rad (ELA).

Zdravlje i sigurnost na radu

EU prima na znanje da je Crna Gora dosegla visoku razinu usklađenosti relevantnog zakonodavstva s pravnom stečevinom u području zdravlja i sigurnosti na radu. EU uviđa da je Zakon o sigurnosti i zdravlju na radu usklađen s pravnom stečevinom EU-a. EU prima na znanje da je doneseno nekoliko pravilnika o zdravlju i sigurnosti na radu.

Crna Gora uskladila se s Direktivom Vijeća 89/391/EEZ o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja radnika na radu. Osigurat će njezino izvršenje do datuma pristupanja i na taj način provesti opća načela u vezi sa sprečavanjem, odgovornošću poslodavaca, procjenom rizika, osposobljavanjem, savjetovanjem i sudjelovanjem radnika, kao i s obvezom imenovanja radnika za zaštitu i sprečavanje profesionalnih rizika.

EU podsjeća da je za područje zdravlja i sigurnosti na radu osobito važno daljnje povećanje provedbenog kapaciteta. U vezi s time EU prima na znanje napore koje je Crna Gora uložila u jačanje administrativnih kapaciteta, osobito kad je riječ o predviđenom povećanju, do datuma pristupanja, broja inspektora za sigurnost i zdravlje na radu te o osiguravanju njihove mobilnosti, kako je navedeno u donesenom akcijskom planu za jačanje kapaciteta inspekcije sigurnosti i zdravlja na radu (2026. – 2028.). EU poziva na ulaganje daljnjih napora u osposobljavanje inspektora za sigurnost i zdravlje na radu do datuma pristupanja. EU prima na znanje da je Crna Gora donijela Akcijski plan za poboljšanje sustava sigurnosti i zdravlja na radu (2025. – 2028.) kako bi do datuma pristupanja poboljšala koordinaciju među nadležnim tijelima i službama te osigurala kontrolu i djelotvorno izvršavanje zakonodavstva. EU uviđa da će Crna Gora uvesti namjenski programski sustav za izvješćivanje o ozljedama na radu koji će poboljšati kvalitetu podataka i omogućiti izravnu usporedivost s pokazateljima na temelju 100 000 zaposlenika.

Socijalni dijalog

EU uviđa da je Crna Gora uspostavila pravni i institucionalni okvir za socijalni dijalog. Socijalni dijalog između vlade i socijalnih partnera u okviru Socijalnog savjeta dobro je razvijen. Naglašavajući važnost uključivog socijalnog dijaloga, EU podsjeća da Crna Gora treba dodatno poboljšati trostrani i dvostrani socijalni dijalog (kolektivno pregovaranje) te posvetiti dužnu pozornost kolektivnom pregovaranju na sektorskoj i lokalnoj razini. EU prima na znanje činjenicu da Crna Gora planira do početka drugog tromjesečja 2027. donijeti Zakon o reprezentativnosti, u kojem će se iznova definirati kriteriji reprezentativnosti. EU će nastaviti pratiti napredak ostvaren do datuma pristupanja u pogledu kriterija reprezentativnosti socijalnih partnera i uravnoteženog razvoja dvostranog i trostranog socijalnog dijaloga.

EU podsjeća na važnost djelotvornog međusektorskog i sektorskog socijalnog dijaloga kako bi nakon pristupanja bilo moguće u potpunosti sudjelovati u socijalnom dijalogu na razini EU-a. EU očekuje da će Crna Gora nastaviti ulagati napore kako bi zajamčila poticajno okruženje za socijalni dijalog u skladu s Preporukom Vijeća o socijalnom dijalogu, što uključuje jačanje kapaciteta socijalnih partnera. Nadalje, EU poziva Crnu Goru da pravodobno prije pristupanja podnese popis mjera iz kojih je vidljivo kako će se ta preporuka provesti.

EU prima na znanje napore koje je Crna Gora uložila u jačanje administrativnog kapaciteta u tom području i pozdravlja uspostavu zasebnog Direktorata za socijalni dijalog i kolektivno pregovaranje u okviru Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga. EU podsjeća Crnu Goru da je potrebno posvetiti osobitu pozornost izgradnji kapaciteta organizacija socijalnih partnera na svim razinama, pri čemu se omogućuje da mikropoduzeća i mala poduzeća budu uključena u postupke socijalnog dijaloga i kolektivnog pregovaranja, kao i jačanju kapaciteta za vođenje pregovora i pripremu analiza potrebnih za kvalitetno donošenje odluka u relevantnim područjima politika, kako je predviđeno u Akcijskom planu za jačanje administrativnih kapaciteta, djelotvornu primjenu zakonodavstva, socijalni dijalog i buduće upravljanje mjerama sličnima onima u okviru Europskog socijalnog fonda (2026. – 2028.).

Politika zapošljavanja

EU prima na znanje kontinuiran pad stope nezaposlenosti i poziva Crnu Goru da uloži veće napore u otklanjanje strukturnih slabosti tržišta rada kao što su regionalne nejednakosti, dugotrajna nezaposlenost i niska razina sudjelovanja mladih i žena na tržištu rada.

EU uviđa da Nacionalna strategija zapošljavanja za razdoblje 2021. – 2025. sadržava mjere za razvoj aktivnih politika tržišta rada, poboljšanje sustava obrazovanja i osposobljavanja te povećanje zapošljivosti ranjivih skupina. EU poziva Crnu Goru da donese novu strategiju zapošljavanja za razdoblje 2026. – 2030. i da se pritom uskladi s europskim politikama zapošljavanja i logikom intervencija u okviru Europskog socijalnog fonda.

EU primjećuje da je Crna Gora znatno ojačala svoje aktivne politike tržišta rada i donijela prvi katalog mjera za takve politike te tako uspostavila jedinstven, transparentan i standardiziran okvir za strateško planiranje, provedbu i praćenje usmjeren na dugotrajno nezaposlene osobe i druge ranjive skupine. EU prima na znanje nedavno povećanje potrošnje za aktivne politike tržišta rada i ističe da je potrebno osigurati dostatna proračunska sredstva za provedbu novog kataloga mjera.

EU također prima na znanje operativnu modernizaciju Zavoda za zapošljavanje, digitalizaciju usluga i pripreme za njegovo uključivanje u europske mreže i instrumente, kao što je Europska mreža službi za zapošljavanje (EURES). EU uviđa da Crna Gora 2027. planira zaposliti 13 dodatnih članova osoblja kako bi se osigurali dostatni administrativni kapaciteti u mreži lokalnih ustanova za zapošljavanje. EU prima na znanje činjenicu da Crna Gora, u skladu s Akcijskim planom za jačanje administrativnih kapaciteta, djelotvornu primjenu zakonodavstva, socijalni dijalog i buduće upravljanje mjerama sličnima onima u okviru Europskog socijalnog fonda (2026. – 2028), planira nabaviti funkcionalnu opremu i obnoviti uredske prostore u odabranim lokalnim ustanovama za zapošljavanje kako bi se odgovarajuće pripremila za provedbu europskog okvira za politiku zapošljavanja. EU poziva Crnu Goru da u potpunosti provede te mjere, posebno one povezane s modernizacijom Zavoda za zapošljavanje.

EU uviđa da je donesena Strategija za razvoj socijalne i solidarne ekonomije za razdoblje 2025. – 2029., koja doprinosi postizanju nekoliko ciljeva programa gospodarskih reformi.

EU primjećuje da je u novoj strategiji zapošljavanja kao prioritetno pitanje utvrđeno otklanjanje neusklađenosti između obrazovanja i potreba tržišta rada te da su poduzete zakonodavne i administrativne mjere za poboljšanje razine kvalifikacija svih dobnih skupina. Imajući u vidu općenito nisku razinu obrazovanja odraslih, EU poziva Crnu Goru da poveća napore koje ulaže u kvalificiranje radne snage.

EU primjećuje da su u svrhu rješavanja pitanja sudjelovanja žena na tržištu uspostavljene nove predškolske ustanove i uvedene aktivne politike tržišta rada posebno usmjerene na žene te da su izmjenama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti uklonjene prepreke socijalnoj aktivaciji. EU naglašava da su potrebni dodatni naponi kako bi se smanjile rodne razlike u zapošljavanju, pristupu uslugama skrbi i napredovanju u karijeri te kako bi se riješilo pitanje ranog napuštanja tržišta rada i postojanja čimbenika koji odvraćaju od rada.

EU pozdravlja ulaganja u ustanove za skrb o djeci kako bi se ženama omogućilo da sudjeluju na tržištu rada i iznađu ravnotežu između posla i obiteljskih obveza te potiče Crnu Goru da pojača napore u tom pogledu. EU potiče Crnu Goru da osigura pravednu teritorijalnu pokrivenost i cjenovnu pristupačnost usluga skrbi o djeci kao preduvjet za održivo sudjelovanje žena na tržištu rada.

Kad je riječ o neprijavljenom radu, EU prima na znanje različite mjere koje su poduzete u tom području, kao što su godišnji akcijski planovi koji uključuju mjere stalnog i pojačanog inspeksijskog nadzora tijekom turističke sezone i godišnjih odmora. EU potiče Crnu Goru da nastavi provoditi djelovanja za borbu protiv neprijavljenog rada u okviru sveobuhvatnog pristupa koji obuhvaća mjere odvraćanja i sprečavanja. Kako je prethodno navedeno, za djelotvorno suzbijanje neprijavljenog rada izuzetno je važno osigurati dostatan broj inspektora rada i njihovo osposobljavanje.

EU očekuje od Crne Gore da nastavi ulagati napore u borbu protiv neprijavljenog rada, posebno u pogledu učinkovitosti inspekcija rada, rezultata formalizacije radnih odnosa i zaštite stranih i sezonskih radnika, u skladu s novim programom za suzbijanje neformalne ekonomije za razdoblje 2027. – 2029. i njegovim pokazateljima ishoda. EU potiče Crnu Goru na suradnju s Europskom platformom za rješavanje neprijavljenog rada, kojom upravlja Europsko nadzorno tijelo za rad.

EU prima na znanje napore koje Crna Gora ulaže u jačanje svojeg kapaciteta za provedbu aktivnih mjera tržišta rada. EU poziva Crnu Goru da dodatno osnaži suradnju između lokalnih ustanova za zapošljavanje i institucija za osposobljavanje. EU ističe važnost povećanja dosega aktivnih politika tržišta rada i područja koje one obuhvaćaju putem programa Garancija za mlade u skladu s EU-ovim okvirom za taj program. EU poziva Crnu Goru da ulaže intenzivnije napore u uključivanje i sudjelovanje na tržištu rada, posebno kad su u pitanju ranjive skupine na tržištu rada i skupine u nepovoljnijem položaju, kako bi se ostvarilo veće uključivanje i sudjelovanje na tržištu rada, kako je navedeno u Akcijskom planu za jačanje administrativnih kapaciteta, djelotvornu primjenu zakonodavstva, socijalni dijalog i buduće upravljanje mjerama sličnima onima u okviru Europskog socijalnog fonda (2026. – 2028.).

Mjere slične onima u okviru Europskog socijalnog fonda (ESF)¹

EU ističe da je važno da Crna Gora do datuma pristupanja bude spremna za provedbu kohezijske politike EU-a i upravljanje njome, a osobito za mjere slične onima u okviru Europskog socijalnog fonda.

¹ Treba naglasiti da administrativne strukture potrebne za ESF nisu same po sebi pitanje koje se razmatra u okviru 19. poglavlja „Socijalna politika i zapošljavanje”. Relevantni kapacitet ocijenit će se zasebno u skladu s posebnim mjerilima iz 22. poglavlja „Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata”.

EU naglašava da bi mjere slične onima u okviru ESF-a trebale biti usmjerene na potporu uključivom pristupu kvalitetnim radnim mjestima, vještinama i cjeloživotnom učenju, uz istodobno promicanje socijalnog uključivanja, jednakih mogućnosti i pristupa kvalitetnim osnovnim uslugama. EU prima na znanje operativnu strukturu uspostavljenu za provedbu Višegodišnjeg operativnog programa za zapošljavanje i socijalnu politiku za razdoblje 2024. – 2027. EU također prima na znanje Vladinu odluku iz veljače 2026. o strukturama za upravljanje kohezijskim fondovima. Tom se odlukom Ministarstvu rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga dodjeljuje nadležnost za sve pripremne aktivnosti povezane s funkcijama upravljačkog tijela u okviru Europskog fonda za ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju, poljoprivredu i ruralni razvoj, ribarstvo i pomorstvo, prosperitet i sigurnost, koji je predložila Europska komisija i koji uključuje Europski socijalni fond. EU poziva Crnu Goru da detaljnije definira organizacijsku strukturu upravljačkog tijela i ojača izgradnju kapaciteta za provedbu budućih kohezijskih fondova.

EU usto podsjeća Crnu Goru da je, osim jačanju administrativnog kapaciteta, posebnu pozornost potrebno posvetiti i odgovarajućem osposobljavanju u tom području kako bi se zajamčili dostatni kapaciteti za upravljanje budućim kohezijskim fondovima u skladu s Akcijskim planom za jačanje administrativnih kapaciteta, djelotvornu primjenu zakonodavstva, socijalni dijalog i buduće upravljanje mjerama sličnima onima u okviru Europskog socijalnog fonda (2026. – 2028.).

EU podsjeća Crnu Goru da je sa stajališta primjene načela partnerstva uključivanje socijalnih partnera i lokalnih vlasti te jačanje njihovih kapaciteta ključan element provedbe budućih kohezijskih fondova.

Socijalno uključivanje

EU prima na znanje da je izmjenama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti nastavljen postupak prelazak sa sustava socijalne zaštite koji se zasniva na naknadama na sustav socijalne zaštite zasnovan na uslugama i pravima.

EU uviđa da su izmjenama spomenutog zakona uklonjene mjere koje primatelje materijalnih naknada odvrćaju od ulaska na tržište rada. Te izmjene, zajedno s mjerama za socijalnu aktivaciju koje provode lokalne ustanove za zapošljavanje i centri za socijalni rad, osiguravaju potporu dohotku i istodobno potiču sudjelovanje na tržištu rada. EU pozdravlja uvođenje novih socijalnih usluga u zajednici i integriranog pristupa pružanju usluga te poziva Crnu Goru da do datuma pristupanja zajamči da je taj pristup primijenjen i da se u tu svrhu osigura održiv nacionalni proračun. EU nadalje potiče Crnu Goru da osigura da takve usluge budu dostupne djeci, starijim osobama i osobama s invaliditetom, među ostalim u ruralnim i udaljenim područjima.

EU pozdravlja mjere za jačanje sustava udomljavanja i osnivanje institucije za zaštitu djece, odraslih i starijih osoba od seksualnog nasilja. EU potiče Crnu Goru da osigura da institucija djeluje na način prilagođen djeci, usredotočen na žrtve i primjeren s obzirom na invaliditet i dob, u skladu s međunarodnim standardima.

EU prima na znanje uspješnu provedbu prethodnih strategija za socijalno uključivanje Roma i Egipćana u Crnoj Gori i pozdravlja donošenje Strategije za unapređenje kvalitete života Roma i Egipćana u Crnoj Gori za razdoblje 2026. – 2030. EU sa zadovoljstvom prima na znanje pokretanje Nacionalne platforme za zapošljavanje Roma i Egipćana u svrhu jačanja uključivog pristupa tržištu rada.

EU prima na znanje donošenje Zakona o jedinstvenoj procjeni invaliditeta, kojim se uspostavlja jedinstven i standardiziran sustav procjene invaliditeta utemeljen na pravima. EU pozdravlja taj važan korak prema osiguravanju jednakog pristupa pravima, naknadama i uslugama za osobe s invaliditetom. EU također prima na znanje osnivanje Zavoda za jedinstvenu procjenu invaliditeta i Strategiju deinstitucionalizacije za razdoblje 2025. – 2028., u kojoj su utvrđeni kvantificirani ciljevi za sprečavanje institucionalizacije, prelazak korisnika na skrb u zajednici i preoblikovanje pružatelja usluga. EU potiče Crnu Goru da osigura učinkovitu provedbu tih reformi, među ostalim dostatnim uslugama u zajednici i individualiziranom potporom.

EU pozdravlja činjenicu da je Crna Gora ojačala svoje administrativne kapacitete u Ministarstvu socijalne skrbi, obiteljske skrbi i demografije, Institutu za socijalnu i dječju zaštitu, Institutu za jedinstvenu procjenu invaliditeta i centrima za socijalni rad. EU podsjeća na to da do datuma pristupanja moraju biti uspostavljeni administrativni kapaciteti dostatni za provedbu socijalnih politika, u skladu s Akcijskim planom za jačanje administrativnih kapaciteta, djelotvornu primjenu zakonodavstva, socijalni dijalog i buduće upravljanje mjerama sličnima onima u okviru Europskog socijalnog fonda (2026. – 2028.).

Socijalna zaštita

EU prima na znanje izmjene Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju (iz listopada 2025.), kojima se želi ojačati održivost mirovinskog sustava, izjednačiti zakonska dob za umirovljenje žena i muškaraca i uvesti poticaji za produljenje radnog vijeka. EU prima na znanje donošenje Zakona o dobrovoljnim mirovinskim fondovima i poziva Crnu Goru da, imajući u vidu demografska kretanja i starenje stanovništva, razmotri dodatne mogućnosti financiranja mirovinskih sustava kako bi se zajamčila primjerenost i održivost mirovina te smanjilo i spriječilo siromaštvo u starijoj dobi. EU također potiče Crnu Goru da razvije odgovarajuće usluge dugotrajne skrbi (kućna njega, skrb u zajednici i rezidencijalna skrb), čime bi se starijim osobama omogućio dostojanstven život, poboljšala njihova osobna autonomija i olakšao neovisan život.

Nediskriminacija u području zapošljavanja i socijalne politike

EU prima na znanje da je Crna Gora dosegla visoku razinu usklađenosti cjelokupnog zakonodavnog okvira u području nediskriminacije s pravnom stečevinom EU-a. Crna Gora donijela je Zakon o zaštiti jednakosti i zabrani diskriminacije, zahvaljujući kojem je, nakon naknadnih izmjena u srpnju 2026., uspostavljen okvir za borbu protiv diskriminacije usklađen s pravnom stečevinom EU-a. Crna Gora usto je provela reformu Zakona o radu, što je bilo potrebno za dovršetak usklađivanja. EU nadalje prima na znanje činjenicu da je Crna Gora uskladila svoje nacionalno zakonodavstvo s pravnom stečevinom EU-a kad je riječ o sankcijama za diskriminaciju. EU očekuje od Crne Gore da dostavi dodatne dokaze o dosljednoj primjeni odvrćajućih, proporcionalnih i učinkovitih sankcija za diskriminaciju. Nadalje, EU očekuje da Crna Gora na cijelom svojem državnom području djelotvorno provede zakonodavstvo u tom području, među ostalim kad je u pitanju radno mjesto, te da o tome informira javnost svim odgovarajućim sredstvima. EU uviđa da je Crna Gora ujedno izradila sektorske strategije u području zapošljavanja, socijalnih politika i temeljnih prava koje su doprinijele operacionalizaciji načela jednakosti i zabrane diskriminacije.

EU pozdravlja činjenicu da je Crna Gora, donijevši Zakon o zaštitniku ljudskih prava i sloboda, uspostavila funkcionalan ured pučkog pravobranitelja, koji može provoditi neovisna istraživanja i izvješća te pružati neovisnu pomoć žrtvama diskriminacije, u skladu s pravnom stečevinom. EU prima na znanje da je institucija pravobranitelja u Crnoj Gori ujedno i tijelo za ravnopravnost, u skladu s pravnom stečevinom. U 23. poglavlju utvrđena su dodatna mjerila za procjenu funkcioniranja tijela za jednakost u skladu sa standardima EU-a i međunarodnim standardima. EU podsjeća da je do datuma pristupanja potrebno osigurati dostatna financijska sredstva za povećanje broja osoblja nadležnog za to pitanje.

Ravnopravnost žena i muškaraca u području zapošljavanja i socijalne politike

EU prima na znanje donošenje novog Zakona o rodnoj ravnopravnosti u srpnju 2026. EU uviđa da je postignuto dodatno pravno usklađivanje zahvaljujući kojem je zakonodavstvo prilagođeno pravnoj stečevini, osobito u vezi s pitanjima rodne ravnopravnosti u području zapošljavanja (Direktiva 2006/54/EZ) i samozapošljavanja (Direktiva 2010/41/EU) te zakonskih sustava socijalnog osiguranja (Direktiva Vijeća 79/7/EEZ). EU potiče Crnu Goru da osigura učinkovitu primjenu tih odredaba, uključujući jednako postupanje u pristupu radnim mjestima, socijalnoj zaštiti i socijalnom osiguranju. Crna Gora ostvarila je dodatan napredak u usklađivanju zakonodavstva u vezi s ravnotežom između poslovnog i privatnog života i roditeljskim dopustom (Direktiva Vijeća (EU) 2019/1158 o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 2010/18/EU), rodnom ravnotežom u upravnim odborima trgovačkih društava (Direktiva Vijeća (EU) 2022/2381) i roditeljskim dopustom (Direktiva Vijeća 92/85/EEZ). EU naglašava važnost provedbe tih mjera u praksi kako bi se promicala jednaka podjela odgovornosti za skrb i sudjelovanje žena na tržištu rada. EU podsjeća Crnu Goru da se do datuma pristupanja treba uskladiti s pravnom stečevinom u području transparentnosti plaća (Direktiva (EU) 2023/970).

EU ističe da je do datuma pristupanja potrebno osigurati dostatne administrativne kapacitete, ljudske resurse i financijska sredstva za provedbu predviđenih mjera.

EU zaključuje da mjerama poduzetima u području radnog prava, zdravlja i sigurnosti na radu, socijalnog dijaloga, politike zapošljavanja, mjera sličnih onima u okviru Europskog socijalnog fonda, socijalnog uključivanja, socijalne zaštite, nediskriminacije u području zapošljavanja i socijalne politike te ravnopravnosti žena i muškaraca u području zapošljavanja i socijalne politike Crna Gora ispunjava zahtjeve iz triju mjerila za zatvaranje poglavlja, kako su utvrđena u zajedničkom stajalištu EU-a (AD 29/16 CONF-ME 14).

* * *

S obzirom na navedeno, EU napominje da trenutačno nisu potrebni daljnji pregovori o ovom poglavlju.

Praćenje napretka u usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a i njezinoj provedbi nastaviti će se tijekom pregovora. EU ističe da će posvetiti posebnu pozornost praćenju svih konkretnih spomenutih pitanja kako bi se osigurao administrativni kapacitet Crne Gore i njezina sposobnost za provođenje i izvršenje pravne stečevine iz ovog poglavlja, kao i dovršenje usklađivanja zakonodavstva. Posebnu pozornost treba posvetiti vezama između ovog poglavlja i drugih pregovaračkih poglavlja. Završna ocjena usklađenosti zakonodavstva Crne Gore s pravnom stečevinom i njezinih provedbenih kapaciteta može se provesti tek u kasnijoj fazi pregovora. Uz sve informacije koje EU može zatražiti za potrebe pregovora i koje treba dostaviti Konferenciji, EU poziva Crnu Goru da Vijeću za stabilizaciju i pridruživanje redovito dostavlja detaljne pisane informacije o napretku u provedbi pravne stečevine i jačanju svojih administrativnih kapaciteta.

S obzirom na sve navedeno, EU će, prema potrebi, ponovno razmotriti ovo poglavlje u odgovarajućem trenutku.

EU prima na znanje da Crna Gora u svojem pregovaračkom stajalištu AD 7/16 CONF-ME 4 i njegovoj dopuni AD 60/26 CONF-ME 24 prihvata pravnu stečevinu iz poglavlja 19. koja je bila na snazi 29. srpnja 2026. EU usto prima na znanje da Crna Gora izjavljuje da će nastaviti postupak usklađivanja s pravnom stečevinom i da će je biti spremna provesti do trenutka pristupanja Europskoj uniji.

Nadalje, EU podsjeća na to da bi između 29. srpnja 2026. i dovršetka pregovora mogla nastati nova pravna stečevina.